

На први поглед, МСП је дао Шиптарима за право – наиме казао је како они нису прекршили одредбе међународног права, јер нема одредби које забрањују доношење таквих резолуција. Разматрајући супротност једностраног проглашења независности са резолуцијом 1244, МСП је констатовао да Скупштина Косова тај проглас није донела у својству тела које је изабрано по правилима УНМИК-а, зато што су потпис ставила и лица која нису чланови Скупштине, на пример председник Косова и премијер. Стога је то тело представљало скуп грађана који демократски представљају некога, а при томе наступа изван оквира УН, па се на њега одредбе УН не односе.

Суд није проширио питање па се није бавио тиме да ли су Шиптари имали право на то, нити какве правне последице може да има њихов документ о независности, то јест да ли су друге државе имале право да признају Косово. Суд је, према томе, манипулишући формулацијом, одлучио да одговори само на питање да ли Шиптари имају право да говоре све и свашта, и утврдио да имају и да су то урадили изван међународно правних оквира, којима се заправо нису ни бавили. И то је суд урадио знајући да је питање управо било другачије [\[1\]](#).

Дакле, после више од годину дана процеса, најпризнатији светски стручњаци за међународно право срочили су документ на 242 странице, који се бави тривијалностима. И то како? Тако да мишљење садржи реченицу „Скупштина Косова није прекршила међународно право“, па макар имала и тако бедно и надасве натегнуто образложење. Све у свему мишљење нема никакву правну тежину, јер се не бави ничим, или скоро ничим, али зато има велику маркетиншку.

Читав хор, одмах након тога заграктао је: „Ми смо били у праву“ и позвао на нова признања независности Косова,

Приче како је то мишљење крај међународног права не стоји. МСП нема средства којима би обезбедио поштовање својих одлука, а немају их заправо ни УН. Мишљење је тачно, али саветодавно, и све државе које се проблем Косова тиче, најавиле су да остају при

истом ставу - САД, све европске земље, и оне које гравитирају Русији и Кини. Дакле, промене се могу очекивати само у земљама такозваног трећег света чији су интереси такви да не морају уопште да знају где је Косово и где је Србија, и ту ће наравно одлучити само то да ли у тим државама Америка може или не може да оствари свој утицај, и по коју цену [\[2\]](#) .

И ја сам припадао оној групи људи који су били изненађени оваквим мишљењем МСП, не зато што сам веровао у међународну правду, већ зато што нисам веровао да ће Американци клати вола зарад килограма мяса. Нисам веровао да им је Косово толико важно да ће суд на тако бедан начин изокренути питање. Саветодавно мишљење није грубо кршење права, оно је изругивање праву. То је као кад питате човека на улици: „Знате ли колико има сати?“, а он вам одговори „Знам“, јер га забога друго нисте ни питали.

Пропагандни ефекти саветодавног мишљења виде се и у другом смеру. Много је оних који су се овако нечег уплашили. Сви сада знају да свако има право да проглашава независност, а о томе колико ће такав проглас имати ефекта одлучује да ли ће их неко довољно јак подржати. Све ЕУ земље које не признају Косово имају свој проблем, Шпанци Баскију и Каталонију, Грци Шиптаре у Епиру, Кипар има Турке на северу, а Словаци и Румуни наши стари савезници из мале Антанте имају замашну мађарску мањину, која пре или касније може поставити питање ревизије Тријанонског споразума. Киргизи већ негодују против полиције ОЕБС-а, итд.

Но, највише страха је код нас. Замислите, на пример, да су Цигани који су живели испод Газеле прогласили своју независност, претходно тврдећи да град Београд крши њихова људска права јер неће да им подели станове. МСП би рекао да њихов проглас не крши међународно право, а ако би добили оружану заштиту ето нама невоље. Но срећом, тим Циганима је град доделио станове па се они неће побунити, али увек има ко хоће. То сада по мишљењу МСП може да уради ма које тело које демократски представља некога. Може Општина, Покрајина, Месна Заједница, Сеоски збор – било ко! А ако неко снажан подржи тако што, ето невоље.

Ако би се, међутим, мишљење детаљно анализирано, оно уопште није тако неповољно по нас. Оно што је повољно је, међутим, сакривено у образложењу да је шиптарска скупштина деловала изван права. А ако је већ све у пропаганди, хајде и ми да будемо вешти и дрски и искористимо то у своју корист. Кажимо, Скупштина је деловала изван права – тако је рекао МСП. Дакле, није у супротности са правом, али није ни заснована на праву. И више од тога ако се, дакле, на Скупштину Косова право не односи када

треба на нешто да је обавезе, зашто би се онда односило када треба да је заштити? Ако не морају да поштују право, зашто би их онда право штитило?

Скупштина Косова је изван права када треба да делује, па нека буде изван права и када јој треба заштита. Према томе, према мишљењу МСП, они немају имунитет нити право на заштиту УН, што значи да свако ко има прилику има право да их ухапси и са лисицама на рукама стражарно спроведе за Београд где би одговарали по локалном Уставу? Зашто би их уопште третирали за било шта. Да, кажимо: Шиптарске институције на Косову су изван права!

Узбуркана влада

Последице саветодавног мишљења МСП у свету неће бити драматичне иако ће несумњиво оставити трага, али су код нас узбуркале управљачко-политичку сцену до максимума. Много тога се већ пар месеци кува, а сада полако излази на видело. Указују се многе чудне и нелогичне ствари. Ето на пример, до саме седнице Скупштине Србије, Велимир Илић није имао шта да каже, иако је прилике за оглашавање партије било на претек. Заправо он већ дуже време не говори много. Божидар Ђелић, министар за европске интеграције седи на скупу афричких земаља у Кампали и лобира против признавања Косова, што је дијаметрално супротно званичној политици ЕУ, то јест ономе што је изговорила Кетрин Ештон. Странка Г17+ се, додуше кроз уста Снежане Грубјеша, бави националном политиком, а њен шеф Млађан Динкић потписује некакве споразуме са Кирилом Кравченком против чијег се доласка на место директора НИС-а борио и рукама и ногама [\[3\]](#). Кад смо већ код Динкића, од најаве интерпелације за његову смену, ни ДСС ни Напредњаци ниједном нису више критиковали до тада омраженог им министра. Најзад, Тома Николић је, после неколико дана полицијске заштите, напослетку схватио да ни до тоалета не може да оде а да за то одмах не сазна Ивица Дачић, па је се одрекао. При томе је неукусно (до крајњих граница) сапуњао свог бившег шефа Шешеља, затим се склонио на Свету Гору(?), а одатле отпутовао за Брисел, где је Штефану Филеу наводно поставио неколико питања. На самој седници Скупштине, министар полиције је са говорничким жаром као на неком митингу нагрдио туркофилску политику шефа државе Бориса Тадића. Израз лица последње поменутог највише је наликовао гроги боксеру. Радикали су били благонаклонији према владиној резолуцији, препуној фраза [\[4\]](#), него ДСС. И Борис Тадић и министар Јеремић неколико пута су изговорили реч рат, додуше као нешто немогућно. Јеремић је предлагао Николићу да се укључи у дипломатију. А да, пре тога на конференцији за штампу владе Србије, Ивица Дачић се готово плачним гласом запитао шта то још треба да урадимо па да нас Европа прихвати [\[5\]](#). Ето, каже, и резолуцију о Сребреници смо усвојили.

Све ово говори да су политичку врхушку наше земље захватиле турбуленције. На помолу је ново прекомпоновање партија, различито од оне поделе на проевропски (прореформски) и патриотски блок. Покушаћу, колико је то могуће да растумачим откуда то и шта се може у наредно време очекивати.

Србија је од петог октобра па наовамо имала само једну политику чији је творац, мора се признати, Војислав Коштуница. То је политика „И Косово и ЕУ“. Није је Коштуница тако експлицитно формулисао, али ју је зацртао. У међувремену је он одустао од тога, највероватније после мартовски погрома из 2004 године, када је схватио да уступци учињени сарадњом са Хашким трибуналом нису умилостивили Запад, и да нам они и даље раде о глави по питању Косова. Да је то била погрешна политика, Коштуница је и сам рекао у једној емисији на БН телевизији из Бијељине. Једно време је изгледа неискрено приступао истој политици, да би корак по корак стигао до позиције која је противна Европској унији. Ту политику сада, изгледа искрено, води Тадић, а прикључио се и Тома Николић.

Узалудност и унутрашња неконзистентност такве политике већ неко време је кристално јасна многим људима који прате политику, а изгледа да је коначно допрла и до свести политичара, па и они схватају да се пре или касније морамо одлучити за једно од та два. Којим рукавцем ће Србија кренути са ове вододелнице неће одлучити то која је вода снажнија, већ која је слабија.

Европски пут је увелико изгубио на замаху. То дугујемо следећим разлозима: 1.-Србија преживљава озбиљну привредну кризу, свет живи све горе, и при томе не види да би улазак у ЕУ донео бољитак; 2.- ЕУ се, у највећем делу (22/27) сврстала на страну наших непријатеља; 3.- ЕУ нас неће примити у своје редове, ако ни због чега другог, а оно зато што Немци, после Грчке и потенцијалних још неколико земаља не желе још један финансијски камен о свом врату. Уосталом они су то експлицитно и рекли; 4. -ЕУ је нарасла до мере када једва остаје целовита, и сва је прилика да ће целовитост моћи да задржи само по цену избацивања неких чланица. Наиме, фактор кохезије, и то једини, јесте вера у добар живот и пуно пара. Како то полако нестаје, других кохезионих фактора који би повезали на пример Португалца у Литванца, или Грка и Енглезе (па чак Валонца и Фламманца) заправо нема.

Косовски пут је изгубио на замаху, тиме што је изгубио на утицају. Патриотску, родољубиву идеју заступа мали број политичара, а још мањи, заправо занемарљиво мали

број новинара [\[6\]](#) , што па опет умањује утицај тих ионако малобројних политичара. Финансијски и у структурама државе не знам како стоји - или стоји лоше или стоји пасивно.

Дакле, турбуленције на политичкој сцени могу се описати као сукоб две идеологије, од којих обе представљају на смрт премореног и премлаћеног боксера од којих ниједан није у стању да зада завршни ударац другоме, па се чека који ће од изнурености први да падне.

Пораз Тадићеве косовске политике је страшан. Мишљење МСП само по себи не значи много. Међутим, значи то што смо га ми тражили. И значи то, што је то једино што је наша држава учинила по питању Косова за претходне две године. Тадић је играо на једну карту, да му МСП каже да је у праву, а МСП му је рекао да није у праву (у оном о чему је питао). Неки би рекли, и говоре, да је таква стратегија намерно смишљена, да је то колач испечен у кухињи страних агената и плаћеника. Ја не мислим тако. Мислим да је то пре био пројекат домаћих дилетаната. Тадић и сви око њега су људи којима Запад много значи, којима је Запад ауторитет, и они су хтели да им Запад каже да није у праву. Наравно, Запад им то није рекао. И Тадић је ударио главом у зид. Зато изгледа онако унезверено. И он наставља, као Мујо из вицева, није у стању ништа друго да смисли, већ да бије главом у зид, у нади да ће зид први да попусти.

Са становишта патриотског бирачког тела, то је крах државне политике. Али са западног, пре свега америчког становишта, и тај отпор је био превише. Сигнали које шаљу су јасни – очекује се потпуна капитулација. А како и не би – преко двадесет година, још од доба Азема Власија, покушавају да нам отцепе Косово, и никако да то доведу до краја. Зато Тадићу прети да остане потпуно изолован. У земљи да га не воле, а споља да га нико не подржава.

Томини потези поспешују други процес. Чини се да је Тома после последњих избора закључио како је радикалско гласачко тело досегло максимум, и да са том политиком не може више да постигне. Прекомпоновао се на други колосек. Може бити грешим, али слутим да је његова идеја водилца веома прозаична, да је после последњих избора схватио да влада у Србији није одраз воље народа, већ воље страних амбасадора, да се о томе ко ће Србијом владати одлучује више у кабинету Америчког амбасадора него на изборима. Стога бих рекао да није чича Тома ишао у Брисел да би постављао бесмислена питања Штефану Филеу, већ да би се препоручио као кооперативнији од Тадића. Све његове изјаве и поступци ако и не потврђују оно што мислим, онда сигурно и не поричу.

У то како ће се он понашати када дође на власт не бих улазио, али с обзиром на тотални обрт његових ставова тешко да му било ко до краја верује. Какве ће механизме запад применити да би обезбедио лојалност – ни у то не бих улазио. Отуда Јеремић нуди Николићу да он носи Борисово писмо, да га „амортизује“.

Позиције радикала и ДСС-а остају непромењене, с тим што морам да напоменем, да је идеја о тужби такође покушај да Западу докажемо да смо ми у праву, и коју би Коштуница као професор права сигурно боље конципирао од Тадића психолога. Али, и да добијемо такву пресуду, Американци би је игнорисали и резултат не би био пресудан. Оно што помињу и једни и други јесте критика државе која је занемарила јачање српских институција на Косову, болница, школа, полиције, судства, итд, већ напротив. . Најзад, коначно је неко отворено рекао да треба неговати савез са Русијом. И то је оно што је срж проблема. Цаба дипломатија ако је не прати њена продужена рука, привреда и војска. Важно је ко стварно влада, а не ко је у праву!

Нова Србија показује дисонантне тонове, Велимир Илић говори као Тома, а Сандра Јанковић као Коштуница. То објашњава Велимирово ћутање - још увек вага на коју ће страну.

Изгледа да су Радикали осетили турбуленцију, и као да осећају да најновија позиција председника Бориса показује одређен, веома стидљив отклон од политике ЕУ нема алтернативу. Много је фраза и противречности у његовом иступању, али смо се од еуфорије „Европа сада и одмах“, и „европски пут нема алтернативу“ померили до тога да не желимо да се замерамо великим силама, или до оног Јеремићевог да Србија неће писати заједничку резолуцију с ЕУ. Чини се да ће Тадић ипак пре замислити Србију без Косова него Србију која стаје на жуљ Американцима. Али опет, дирнули су му оно што је њему најважније, не Србију, не европски пут, већ личну сујету. МСП му је рекао да је пацер и незналица. И сада он може да крене свукуда. Рекао бих, радикали су стога оценили да треба подржати владин предлог. ДСС је проценио да не треба, да је потез ударања главом све једнако у зид довољно неразуман да га не треба подржати

А Дачић? Њему конфронтација са Американцима није незамислива. Зна врло добро да то може, да смо преживели и њихове санкције и рат са њима, и то у време када нико није имао да нас подржи. Изгледа као да није имао када да каже Тадићу шта мисли него неки дан у Скупштини, па му се одатле обраћа и врши притисак..... Или је започео предизборну кампању?

А шта тачно мисли Динкић, и које су његове даље намере, и зашто су престали да га нападају, тешко је рећи [7]

Европска или српска идеја?

Клацкалица је нестабилна. Европска или српска идеја? Обе су слабе, али српска идеја је дрво којем су исекли гране, а европска је дрво у пуном цвату коме су посекли корење. Дугорочно, европска [8] идеја нема више никакву перспективу код нас, а српска има.

Постоје два начина на који Србија може да измени своје државно опредељење. Први начин је тих – да сама управљачка структура [9] неосетно и лагано промени курс, онако како се то збило у Русији у последњих десет година, када су од поражене и понижене земље поново прерасли у светску силу, а да нико не уме да каже датум, када се окрет догодио.

Други начин је да управљачка структура тврдоглаво брани западни пут. То може имати крајње драматичне последице. Како по државу чији би то био велики пораз тако и по саму управљачку класу. Да објасним укратко зашто и како.

Сећам се оног периода касних деведесетих и митинга противу Милошевића. Колико год сурово, то је ипак било весело доба. Простора за шале и вицева било је на претек. Извикивали смо „Волим и ја вас...“, зафркавали милиционере, и свашта још, често и непристојно....

А данас, као да више никоме није смешно. Једини сам у свом окружењу који се шалио на тему мишљења МСП. Сви су смртно озбиљни, нема ни вицева о политичарима. А када није смешно, и када је лоше, то се може сурово завршити. Већ сада се по неким круговима европски оријентисани људи сматрају колаборационистима и издајницима. Владине функционере називају прокураторима. Неки које знам, крију да су чланови Демократске странке, као што је у једном тренутку постало срамота бити члан Савеза комуниста. Када је нарушено јединство народа и руководства да се послужим Слобиним изразом, немири су на помолу. Одатле, до оног тренутка када ће неки непознати песник,

као својевремено Коста Абрашевић, запевати: „О, тирани чујте, не треба вам крити/ И освета наша црвена ће бити!“, само је још један корак.

[1] Пада у очи да су и судије које су подржале пресуду издвојиле мишљење, већина њих наводећи да је питање требало проширити. Дакле иницијално, мишљење суда су безрезервно подржали судије из Америке, Британије, Француске и Јапана, дакле 4, а судија из Бразила имао је још неповољније мишљење по нас. Четворица судија је сматрало да питање треба проширити, а 5 да га уопште не треба дати. Које ће од три могућности превладати често одређује председавајући избором процедуре, о чему се прво гласа, итд, ако уопште постоји та слобода процедуре...

[2] Из наше перспективе то би изгледало овако. Да ли би признали Тамилске побуњенике зависило би само од тога са којим државама желимо да имамо добре односе а са којима не.

[3] Заправо против продаје НИС-а Русима.

[4] као на пример „историјско помирење“.

[5] дакако – значи надао се!

[6] да не грешим душу, требало је да кажем занемарљив број уређивачких политика.

[7] Да ли су можда осетили да му нападима дижу популарност па су зато стали, или је, пак, на помолу нека тешко замислива коалиција, непринципијелна како би рекао Васил Тупурковски.

[8] Ако и када Немци направе од ЕУ или унутар ЕУ нешто где ће сами креирати своју

“Косово је изван права!”

Пише: Драгољуб Ј. Кечкић
четвртак, 29 јул 2010 15:34

политику, онда то има свог смисла, али то већ више не би био европски пут.

[9] Управљачка структура је нешто шири скуп од политичара и партија, укључује офицере, заповеднике полиције, директоре, чланове управних одбора и саветнике по државним фирмама, утицајне богаташе итд.